

WYROK

W I M I E N I U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

Dnia 14 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Krzysztof Górski

Protokolant sekretarz sądowy Agnieszka Grygiel

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2013 roku, w Szczecinie, na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko Zakładowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o nakazanie i zapłatę

I. nakazuje pozwanemu Zakładowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zniszczenie znajdujących się w jego posiadaniu materiałów cyfrowych, wydruków i innych rzeczy zawierających grafiki 3D (renderingi) wykonane przez P. G. (1) i przedstawiające urządzenia techniczne – separatory, wykorzystywane w katalogach reklamowych powoda;

II. zakazuje pozwanemu wykorzystywania opisanych w punkcie I grafik w ramach prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej;

III. nakazuje pozwanemu złożenie oświadczenia o treści: Zakład (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. przeprasza (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w G. za bezprawne wykorzystanie na swojej stronie internetowej grafik 3D należących do spółki (...) a przedstawiających separatory produkowane przez tę spółkę”, przy czym ogłoszenie to powinno zostać zamieszczone jednokrotnie w dzienniku Gazeta (...) na stronach od 2 do 4 w okresie dwóch miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku oraz opublikowane po uprawomocnieniu się wyroku przez okres jednego miesiąca na stronie internetowej pozwanego;

IV. zasądza od pozwanego na rzecz Fundacji (...) w W. nr KRS (...) kwotę 500 zł (pięciuset złotych);

V. zasądza od pozwanego na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 1500 zł (jednego tysiąca pięciuset złotych);

VI. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

VII. opłatę ostateczną od roszczeń zgłoszonych w punktach 1- 3 pozwu ustala na kwotę 1500 zł (jednego tysiąca pięciuset złotych);

VIII. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3247,99 zł (trzech tysięcy dwustu czterdziestu siedmiu złotych, dziewięćdziesięciu dziewięciu groszy) tytułem kosztów procesu;

IX. nakazuje zwrócić powodowi kwotę 1995,68 zł (jednego tysiąca dziewięciuset dziewięćdziesięciu pięciu złotych sześćdziesięciu ośmiu groszy) jako różnicę między wartością kosztów sądowych obciążającą powoda i wartością sumy uiszczonych na poczet tych kosztów.

UZASADNIENIE

Stanowiska stron:

Pozwem z dnia 4 stycznia 2012 roku powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wniosła o zakazanie pozwanemu Zakładowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. dokonywania niedozwolonych działań poprzez zakazanie umieszczania przez pozwanego w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej należących do powódki grafik 3D (renderingów) przedstawiających separatory powoda, jak również o nakazanie pozwanemu usunięcia skutków niedozwolonych działań poprzez nakazanie zniszczenia znajdujących się w jego posiadaniu a wcześniej umieszczanych pod adresem (...) .pl grafik 3D (renderingów) separatorów powoda oraz nakazanie usunięcia tych grafik z innych miejsc i rzeczy, w których pozwany je umieścił. Ponadto powódka wniosła o nakazanie pozwanemu złożenia oświadczenia o treści: „Zakład (...) spółka z o.o. w S. przeprasza (...) spółkę z o.o. w G. za bezprawne wykorzystanie na swojej stronie internetowej grafik 3D należących do spółki (...), a przedstawiających separatory produkowane przez spółkę (...)”, które to oświadczenie ma być zamieszczone przez okres 6 miesięcy na stronie internetowej pozwanego oraz opublikowanie dwukrotnie na stronie od 2 do 4 Gazety (...) w okresie 6 miesięcy od dnia wydania wyroku z tym jednakże zastrzeżeniem, że pomiędzy pierwszą a drugą publikacją ma być co najmniej miesiąc przerwy. Powódka wniosła także o zasądzenie od pozwanego na rzecz Fundacji (...) w W. przy ul. (...), nr KRS (...) kwoty 500 zł, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 3000 zł jako trzykrotności wartości stosownego wynagrodzenia, które by uzyskała powódka, gdyby udzieliła zgody na korzystanie z dzieła oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że prowadzi przedsiębiorstwo w zakresie produkcji urządzeń ochrony środowiska. Pozwany prowadzi przedsiębiorstwo w tej samej branży.

Powódka zleciła wykonanie dzieła – grafiki 3D (tzw. renderingu) produkowanego przez powódkę separatora. Powódka zawarła umowę z twórcą i w zamian za określone w umowie wynagrodzenie twórca przeniósł na rzecz powódki autorskie prawa majątkowe do tego dzieła na określonych w umowie polach eksploatacji. Łączny koszt, jaki powódka poniosła z tytułu wykonania dzieła i przeniesienia na powódkę autorskich praw majątkowych do utworu wyniósł 2700 netto. Powódce przysługują zatem autorskie prawa majątkowe do grafiki 3D separatora koalescencyjnego. Pozwany mimo, iż nie miał prawa do korzystania z ww. renderingu umieścił go na swojej stronie internetowej (...) .pl. (...) takie stanowi naruszenie ustawy o Prawach autorskich, albowiem to powódce przysługują autorskie prawa majątkowe do utworu. Niezależnie od tego działanie pozwanego stanowi czyn nieuczciwej konkurencji, zgodnie z art. 16 ust 1 tej ustawy.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że nie kwestionuje, iż pod adresem internetowym (...) .pl znajdują się dane związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, jednak zaprzeczył, by wykorzystywał dane należące do powódki. Wskazał, że wykonanie całej strony internetowej oraz jej administrowanie zostało zlecone osobie, która profesjonalnie zajmuje się tego rodzaju działalnością. Pozwany zlecił wykonanie strony M. T. (1) prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą M. T. (1) (...) .pl. O ile osoba ta wykorzystywała przy wykonaniu strony dane należące do powódki, to w takiej sytuacji powódka powinna bezpośrednio do tej osoby zgłaszać swoje roszczenia.

Ustalenia faktyczne:

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. prowadzi działalność gospodarczą z zakresu produkcji urządzeń ochrony środowiska, w tym min. separatorów koalescencyjnych.

Niesporne.

W dniu 12 września 2007 roku powódka zawarła z P. G. (1) umowę o dzieło, której przedmiotem było wykonanie przez przyjmującego zlecenie grafik 3D (renderingów z modeli 3D), w tym min. renderingu separatora koalescencyjnego. W umowie ustalono, że prawo do wyłącznego korzystania ze stworzonego dzieła zostaje przeniesione na zleceniodawcę na wskazanych w umowie polach eksploatacji, w tym używania, wykorzystywania w bieżącej działalności, wprowadzania do obrotu, publicznego wykonywania i odtwarzania za pomocą wszelkich urządzeń i mediów, publicznego udostępniania itd.

Wynagrodzenie z tytułu wykonania umowy zostało ustalone na kwotę 900 zł netto za jedną grafikę 3D (rendering) wykonaną od podstaw oraz 100 – 150 zł netto za modyfikację w istniejącym renderingu.

P. G. (2) współpracował z powódką od 1990 roku i wykonywał na jej rzecz różne prace, za które otrzymywał wynagrodzenie na podstawie wystawionych faktur VAT. Za wykonane renderingi również wystawił faktury VAT, w których renderingi separatorów były wyceniane na kwoty pod 100 do 900 zł, a ceny regulatorów przepływu na kwoty od 500 do 900 zł.

Dowód: umowa z dnia 12.09.2007 roku – k. 12 – 15, zeznania świadka P. G. (1) – k. 114 – 116, faktury VAT – k. 16 -21

W wykonaniu umowy P. G. (1) zaznajomił się z produktem, którego miała dotyczyć grafika, obejrzał go, otrzymał rysunki techniczne i na tej podstawie wykonał wstępna grupę renderingów, którą skonsultował z projektantem powódki D. A. (1). Po naniesieniu poprawek P. G. (2) wykonał finalne renderingi, które zostały przez powódkę zamieszczone w Internecie oraz w jej katalogu zatytułowanym (...)” jak również w katalogu produktów za rok 2007. Przy wykonywaniu pracy P. G. (2) nie korzystał z żadnych zasobów internetowych.

Dowód: katalogi – k. 25 (koperta), zeznania świadka P. G. (2) – k. 114 – 116, zeznania świadka D. A. (1) – k. 95 – 96, grafika separatora powódki – płyta – k. 129

Pozwany Zakład (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością również prowadzi działalność gospodarczą z zakresu produkcji urządzeń ochrony środowiska, w tym min. separatorów koalescencyjnych.

Niesporne.

Pozwany w dniu 1 lipca 2011 roku zawarł z M. T. (1), prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą M. T. (1) (...)PL, umowę, na podstawie której wykonawca zobowiązał się do wykonania strony internetowej www zgodnie z zatwierdzonym projektem włącznie z przeniesieniem na zamawiającego praw autorskich, pozycjonowania strony (...)pl, wynajęcia na rzecz zamawiającego serwera oraz administrowania stroną. W celu wykonania umowy pozwany przekazał M. T. (1) katalogi, modele, materiały firmowe oraz częściowo materiały z poprzedniej strony internetowej.

M. T. (1) osobiście zajął się jedynie wykonaniem projektu strony internetowej, natomiast wykonanie grafiki separatorów zlecił innej osobie na podstawie modelu dostarczonego przez firmę (...). Na podstawie umowy zawartej z tą osobą M. T. (1) wykonał na jej rzecz inny projekt, ta osoba zaś wykonała render, tj. trójwymiarowe odwzorowanie graficzne projektu separatora. Projekty tak uzyskanych renderingów na stronie internetowej firmy (...) umieścił M. T. (1). M. T. (1) posiadał pliki źródłowe, stworzone w programie komputerowym przez osobę, której zlecił wykonanie renderingów.

Z tytułu wykonania umowy w zakresie administrowania stroną M. T. (1) wystawił pozwanemu fakturę VAT na kwotę 1968 zł, zaś z tytułu wykonania projektu graficznego i wykonania strony internetowej – na kwotę 1968 zł.

Stronę internetową, w kształcie następnie opublikowanym w internecie w całości zaakceptowała osobiście prezes zarządu pozwanego K. Z..

Dowód: umowa z dnia 1.07.2011 roku – k. 52 – 58, faktury VAT – k. 59 – 60, wyciąg z (...) k. 61, zeznania M. T. (1) – k. 96 – 98, zeznania K. Z. – k.117 – 118, k. 94 – 95,

Jesienią 2001 roku D. A. (1) został poinformowany przez innego pracownika powódki, że na stronach internetowych pozwanego najprawdopodobniej znajdują się grafiki, do których autorskie prawa majątkowe przysługiwały powódce, a które zostały wykonane przez P. G. (2). D. A. (1) po otwarciu w przeglądarce internetowej strony (...).pl, dokonał zarzutu ekranu, zapisał go jako plik graficzny i wydrukował, a następnie poinformował o tym W. F. okazując mu stronę internetową pozwanego oraz zawiadomił P. G. (1).

P. G. (1) również otworzył stronę internetową pozwanego za pomocą przeglądarki internetowej i rozpoznał umieszczone na tej stronie wykonane przez siebie projekty graficzne. Zadzwoił on do pozwanej spółki i został skierowany do informatyków tego podmiotu. W rozmowie z pracownikami pozwanego uzyskał wyjaśnienie, że projekty umieszczone na stronie internetowej pozwanego pochodziły z darmowych serwerów. Ustalono, że projekty te zostaną niezwłocznie usunięte ze strony internetowej pozwanej i tak też się stało. Po około pół roku na stronie internetowej firmy (...) znalazł się ponownie rendering autorstwa P. G. (1), który został w pewnym zakresie przerobiony.

Dowód: zeznania świadka D. A. (1) – k. 95 – 96, wydruk – k. 24, zeznania świadka P. G. (1) – k. 114 – 116, zeznania świadka W. F. – k. 116 – 117, zapis strony internetowej pozwanego z roku 2011 oraz z dnia 23.10.2012 roku – płyta – k. 129

Grafiki separatorów wykonane przez P. G. (1) oraz te umieszczone przez M. T. (1) na stronie internetowej pozwanego są bardzo zbliżone do siebie. Obrazy te różnią się jedynie detalami. Grafiki umieszczone jesienią 2011 roku, na stronie internetowej pozwanego wykazują cechy charakterystyczne dla grafiki wykonanej przez P. G. (2). Kąt pod jakim prezentowane były obudowy na stronach internetowych był niemal identyczny. Wykonawca grafik umieszczonych na stronie internetowej pozwanego wzorował się na grafice samej obudowy separatora powódki. Cechy te sugerują, że grafika umieszczona na stronie internetowej pozwanego mogła powstać na bazie przerobienia samej obudowy separatora. O fakcie odwzorowania świadczy również bardzo podobna kolorystyka obu grafik. Obie grafiki posiadają takie cechy zbieżne, które sugerują, że podobieństwo grafik nie jest przypadkowe a twórca grafiki umieszczonej na stronie internetowej pozwanej wzorował się na grafice stworzonej przez P. G. (1).

Dowód: opinia biegłego sądowego P. L. – k. 153 – 166, ustna uzupełniająca opinia biegłego – rozprawa z dnia 21 maja 2013 roku – godz. 00.03.47

Stopień skomplikowania grafiki wykonanej przez P. G. (1) jest umiarkowany. Główny nacisk w projekcie położono prawdopodobnie na geometryczną zgodność wygenerowanego obrazu z fizycznym wyglądem separatora. Do wykonania renderingu wykorzystano uproszczony model oświetlenia i ocieniania, które nie uwzględnia skomplikowanych odbić. R. w aspekcie techniki graficznej jest dość standardowy i nie odbiega od typowych przypadków wizualizacji inżynierskiej.

Wysokość wynagrodzenia, jakie byłoby należne powódce z tytułu udzielenia pozwanemu zgody na korzystanie w celach reklamowych z utworu w postaci grafiki 3D zależałoby od potencjalnych obszarów wykorzystania. W przypadku umieszczenia tej grafiki na stronie internetowej www grafika nie musiałaby być prezentowana w wysokiej rozdzielczości, co obniża jej cenę. Wysokość wynagrodzenia kształtowałaby się w przedziale od 100 zł do 1500 zł. Ze względu na specjalistyczny, nietypowy obiekt wizualizacji koszt końcowy mógłby być zbliżony do 500 zł.

Dowód: opinia biegłego P. F. – k. 222- 226

W dniu 23 października 2012 roku oraz w dniu 5 marca 2013 roku na stronie internetowej (...).pl w dalszym ciągu znajdowały się grafiki komputerowe, utworzone przy wykorzystaniu grafiki, której twórcą był P. G. (1).

Dowód: opinia biegłego sądowego P. L. – k. 153 – 166, zapis strony internetowej pozwanego z dnia 23.10.2012 roku – płyta – k. 129

Ocena dowodów:

Sąd ustalił stan faktyczny niniejszej sprawy w oparciu o dowody z dokumentów oraz wydruki stron internetowych, zeznania świadków i opinie dwóch biegłych.

Żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości ani treści złożonych do akt sprawy dowodów z dokumentów prywatnych w postaci umowy z dnia 12 września 2007 roku, faktur VAT wystawionych przez P. G. (1), katalogów powódki, umowy z dnia 1 lipca 2011 roku oraz faktur wystawionych przez M. T. (1). W związku z powyższym Sąd poczynił w oparciu o te dokumenty ustalenia faktyczne, wyciągając z nich wnioski o rzeczywistym zaistnieniu okoliczności stwierdzonych wskazanymi dokumentami prywatnymi. Wiarygodny jest również wydruk z (...), a nadto żadna ze stron nie kwestionowała stwierdzonej nim okoliczności faktycznej.

Sąd również uznał w oparciu o zeznania świadków D. A. (1), P. G. (1), W. F., jak również w oparciu o wydruk tzw. zrzutu ekranowego strony internetowej pozwanego (który to dowód przeprowadzono na podstawie art. 308 § 1 k.p.c. w zw. z art. 309 k.p.c. przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o dowodach z dokumentów), że na stronie internetowej pozwanego umieszczono grafikę wzorowaną na grafice autorstwa P. G. (1).

W tym zakresie Sąd odmówił waloru wiarygodności zeznaniom K. Z., która jedynie głośłownie zaprzeczyła, aby grafika taka kiedykolwiek widniała na stronie internetowej pozwanego, podczas gdy wyraźnie na ten fakt wskazywali wymienieni świadkowie oraz wydruk ze strony internetowej pozwanego - tzw. (...) S. (który wiernie odzwierciedla wygląd wyświetlanego na ekranie monitora obrazu w danej chwili) wykonanego przez D. A. (1).

Dowód z pyty CD został przeprowadzony na rozprawie na podstawie art. 308 k.p.c. i został uznany za wiarygodny. Pełnomocnicy obu stron byli obecni na rozprawie w dniu 1 października 2013 roku, podczas której dowód został przeprowadzony i żaden z nich nie zgłosił uwag. Nadto okoliczność, że w dniu 23 października 2012 roku na stronie internetowej pozwanego znajdowały się grafiki takie jak utrwalone na płycie CD zostało potwierdzone wydrukiem obrazującym wygląd strony internetowej pozwanego wykonanym przez pracownika Sądu w tym dniu.

W odniesieniu do osobowych źródeł dowodowych, Sąd nie znalazł podstaw by kwestionować walor wiarygodności zeznań przesłuchanych w sprawie świadkom.

Świadkowie D. A. (1), P. G. (2) i W. F. zeznawali spójnie, logicznie, a ich zeznania korespondowały ze sobą oraz pozostałymi dowodami zebranymi w sprawie.

W oparciu o zeznania D. A. (1) Sąd ustalił okoliczności, w których powódka zorientowała się o umieszczeniu jej grafik na stronie internetowej powoda oraz kroki, jakie podjęto w związku z zaistnieniem tej sytuacji. Istotne w zeznaniach tego świadka było przede wszystkim zwrócenie uwagi na znaczące podobieństwo grafik umieszczonych na stronach internetowych obu stron, wykonanie tzw. (...) strony internetowej pozwanego oraz podjęcie interwencji u pracowników pozwanego, które skutkowało usunięciem grafik powódki ze stron pozwanego.

Zeznania te znalazły potwierdzenie w zeznaniach P. G. (1), który po zapoznaniu się z treścią strony internetowej pozwanego, rozpoznał umieszczone na niej grafiki swojego autorstwa a następnie kontaktował się z pracownikami pozwanymi, którzy w ciągu pół godziny usunęli grafikę. Nadto świadek potwierdził, że zrzut ekranu wydrukowany przez D. A. (1), umieszczony w aktach na karcie 24 uwidacznia stronę internetową pozwanego w takim kształcie, o jakim świadka informował D. A. (1). Świadek również na tym wydruku rozpoznał swoją grafikę.

Sąd przypisał także walor wiarygodności zeznaniom M. T. (1), który wskazywał, że podzlecił wykonanie grafik osobie trzeciej. W ocenie Sądu zeznań tego świadka nie mogła zdyskwalifikować okoliczność, że nie pamiętał nazwiska tej osoby. Jak sam świadek wskazał, była to współpraca jednorazowa, podjęta na ponad rok przed datą przesłuchania, jest zatem prawdopodobne, że świadek nie zapamiętał nazwiska tej osoby. Świadek ten potwierdził również, że powodowa spółka podjęła interwencję związaną z grafikami umieszczonymi na stronie internetowej pozwanego jak również przyznał, że wydruk strony internetowej z k. 24 akt pochodzi z projektowanej przez niego strony, przez co potwierdził zeznania wymienionych wyżej świadków.

Zeznania K. Z. są wiarygodnie jedynie częściowo, mianowicie w zakresie, w jakim przedstawicielka pozwanego wskazała, że akceptowała w całości stronę internetową, jak również, że M. T. (1) przekazano w celu wykonania umowy modele i inne materiały dotyczące projektowych modeli graficznych separatorów. Zeznanie to jest logiczne, jeśli zważy się, że osoba ta pełni funkcję prezesa zarządu pozwanego, ma zatem prawo do reprezentowania tej spółki i w szczególności prowadzenia jej spraw.

Niewiarygodne natomiast były zeznania tej osoby w zakresie, w jakim wskazała, że nie widziała tych grafik na stronie internetowej oraz, że grafiki te nie były tam umieszczane i że nigdy nie występowała na nich grafika uwidoczniona na k. 24 akt. Zeznania jej są w tym zakresie całkowicie niewiarygodne. Świadczenie wyżej wymieni zgodnie potwierdzili, że sporne grafiki były umieszczone na stronie internetowej pozwanego i co wymaga podkreślenia nawet świadek M. T. (1), zawioskowany przez pozwanego – również potwierdził, że wydruk na k. 24 obrazuje stronę internetową pozwanego. Ponadto przedstawicielka pozwanego sama wskazała, że rozpoznaje elementy strony internetowej pozwanego, a przeczy jedynie, aby były na niej umieszczone sporne grafiki, co wskazuje w ocenie Sądu, że zaprzeczenie powyższe jest jedynie przyjętą w procesie linią obrony. Niewiarygodne pozostawały także zeznania tej osoby w zakresie, w jakim podała, że pozwany niczego ze strony nie usuwał, a powódka kontaktowała się z jej pracownikiem R. G..

O usunięciu grafik ze strony internetowej zeznały wszystkie pozostałe przesłuchane w sprawie osoby, oprócz R. G., który jak wynikało z jego zeznań – wbrew twierdzeniom K. Z., w ogóle nie zajmował się kwestią strony internetowej i spornych grafik, a nadto wprost zeznał, że nie potwierdza zeznań K. Z. w zakresie w jakim podała, że pracownicy powódki kontaktowali się z nim w sprawie usunięcia grafik. Wszystko to przesądziło, że zeznania K. Z., jako sprzeczne z pozostałym zebranych w sprawie materiałem dowodowym, w większości zostały uznane za niewiarygodne.

Sąd poczynił ustalenia faktyczne także w oparciu o wnioski płynące z opinii biegłych.

Biegły sądowy P. L. dokładnie przeanalizował różnice i podobieństwa występujące pomiędzy grafikami stworzonymi przez P. G. (1) i grafikami umieszczonymi na stronie internetowej pozwanego, a ich występowanie przedstawił w opinii za pomocą metody porównawczej. We wnioskach końcowych opinii pisemnej biegły wyraził stanowisko, że obie grafiki są bardzo podobne do siebie i różnią się jedynie detalami. Biegły stwierdził, że grafika strony pozwanej wykazuje cechy charakterystyczne dla grafiki strony przeciwnej. Podkreślił, że sam kąt, pod którym prezentowane są obudowy jest niemal identyczny i wynosi ok. 14 stopni. Ponadto biegły zarówno w opinii pisemnej jak i w toku składania ustnej opinii uzupełniającej wytrawnie wskazał, że przedstawione przez niego w opinii cechy i sposób prezentacji urządzenia oznaczają, że strona pozwana wzorował się na grafice samej obudowy separatora pozwanej. W toku składania ustnej opinii uzupełniającej biegły stwierdził kategorycznie, że twórca grafiki umieszczonej na stronie internetowej pozwanego musiał wzorować się na grafice strony powodowej. W tym zakresie twierdzenia i wnioski biegłego mają charakter kategoryczny, co znacząco wzmacnia ich rolę dowodową.

Sąd przypisał przedmiotowej opinii walor wiarygodności w pełni, gdyż biegły rzeczowo i logicznie wyjaśnił przyczyny dla których uznał, że grafika pozwanego stanowi odwzorowanie grafiki powódki. Zastosowana przez niego metodologia badań (porównanie) pozwalała na zweryfikowanie przedstawionych w opinii twierdzeń i wniosków. Sposób zaprezentowania obu grafik w opinii w połączeniu z twierdzeniami biegłego przedstawionymi na rozprawie pozwala na przedstawienie jednoznacznego wniosku, że twórca grafiki umieszczonej na stronie internetowej pozwanego bazował na grafice wykonanej przez P. G. (2).

Nie zmienia powyższej konkluzji wyjaśnienie biegłego w tej części, w której wskazał, że nie można stwierdzić, iż rysunek strony pozwanej powstał na bazie rysunku strony powodowej. Przedmiotowe twierdzenie biegłego należy bowiem oceniać w płaszczyźnie kontekstu, w jakim zostało zaprezentowane. Mianowicie biegły zeznał, że rysunek strony pozwanej jest wzorowany na rysunku strony powodowej, a dalej wyjaśnił, że twórca grafiki umieszczonej na stronie internetowej pozwanego zapisał plik graficzny P. G. (2) i tworzył grafikę odwzorowując grafikę powódki (jak ujął to biegły „patrzył rysując”). Innymi słowy z opinii biegłego płynie konkluzja, że grafika umieszczona na stronie internetowej pozwanego powstała poprzez odwzorowanie grafiki powódki (przerysowanie jej), nie zaś poprzez przerobienie projektu P. G. (2) (naniesienie na niej własnych nieznaczących poprawek).

W odniesieniu natomiast do opinii biegłego P. F. wskazać trzeba przede wszystkim, że wnioski zaprezentowane przez biegłego są kategorię rzeczowe i logiczne. Biegły jest wysokiej klasy profesjonalistą w swojej dziedzinie, posiada tytuł naukowy doktora i jest wykładowcą na (...) Uniwersytecie Technologicznym na Wydziale Informatyki. Wydając opinię ocenił w oparciu o posiadane doświadczenie stopień skomplikowania wykonanej przez P. G. (2) grafiki i uwzględniając specyficzny charakter urządzenia (separatora koalescencyjnego). Nadto porównał wartość podobnych utworów w serwisach tzw. stockowych, tj. internetowych bankach obrazów. Na tej podstawie zaprezentował ujęte w opinii wnioski.

Biorąc zatem pod uwagę, że opinia jest wyczerpująca, zawiera przedstawienie i omówienie metodologii badań oraz jasne i zrozumiałe wnioski, a nadto nie była przez żadną ze stron kwestionowana, Sąd poczynił na jej podstawie miarodajne dla sprawy ustalenia faktyczne co do wysokości wynagrodzenia jakie byłoby należne powódce z tytułu udzielenia pozwanemu zgody na korzystanie w celach reklamowych ze spornych grafik.

Ocena prawna

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do zasady w całości, zaś co do wysokości – w znacznej części.

Powódka twierdziła, że przysługują jej autorskie prawa majątkowe do utworu w postaci grafiki 3D (renderingu) separatora koalescencyjnego, które nabyła od twórcy utworu na podstawowe umowy z dnia 12 września 2007 roku. Z pozwu wynikało, że pozwany nie dysponując tytułem prawnym upoważniającym go do korzystania z grafik powódki, umieścił je na swojej stronie internetowej (...).pl, przez co naruszył jej autorskie prawa majątkowe. W związku z tym naruszeniem powódka domagała się zakazania pozwanemu dalszych naruszeń, nakazania mu usunięcia skutków naruszeń, złożenia oświadczenia o odpowiedniej treści, zapłaty na jej rzecz kwoty 3000 zł tytułem trzykrotności stosownego wynagrodzenia jakie by uzyskała, gdyby udzieliła zgody na korzystanie z dzieła i wreszcie zapłaty kwoty 500 zł na rzecz Fundacji (...).

Powódka oparła żądanie pozwu o przepisy art. 79 ust 1 pkt 1 i 2, pkt 3 ppkt b oraz ust 2 pkt 1 i 2

Zgodnie z powyższymi przepisami uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa min. zaniechania naruszania (art. 79 ust 1 pkt 1) i usunięcia skutków naruszenia (art. 79 ust 1 pkt 2) oraz naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu (art. 79 ust 2 pkt 2).

Ponadto, niezależnie od ww. roszczeń uprawniony może się domagać jednokrotnego albo wielokrotnego ogłoszenia w prasie oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie lub podania do publicznej wiadomości części albo całości orzeczenia sądu wydanego w rozpatrywanej sprawie, w sposób i w zakresie określonym przez sąd (art. 79 ust 2 pkt 1), jak również zapłaty przez osobę, która naruszyła autorskie prawa majątkowe, odpowiedniej sumy pieniężnej, nie niższej niż dwukrotna wysokość uprawdopodobnionych korzyści odniesionych przez sprawcę z dokonanego naruszenia, na rzecz Funduszu, o którym mowa w art. 111, gdy naruszenie jest zawinione i zostało dokonane w ramach działalności gospodarczej wykonywanej w cudzym albo we własnym imieniu, choćby na cudzy rachunek (art. 79 ust 2 pkt 2).

Sąd, rozstrzygając o naruszeniu prawa, może orzec na wniosek uprawnionego o bezprawnie wytworzonych przedmiotach oraz środkach i materiałach użytych do ich wytworzenia, w szczególności może orzec o ich wycofaniu z obrotu, przyznaniu uprawnionemu na poczet należnego odszkodowania lub zniszczeniu. Orzekając, sąd uwzględnia wagę naruszenia oraz interesy osób trzecich (art. 79 ust 4).

Nadto w treści pozwu odwołano się do normy art. 18 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jednolity - Dz.U.2003.153.1503 ze zm. Niżej powoływana jako u.z.n.k.). W związku z tym żądania

pozwu należało ocenić również w płaszczyźnie tej ustawy. Zgodnie z powołaną w pozwie normą w razie dokonania czynu nieuczciwej konkurencji, przedsiębiorca, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać:

- 1) zaniechania niedozwolonych działań;
- 2) usunięcia skutków niedozwolonych działań;
- 3) złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie;
- 4) naprawienia wyrządzonej szkody, na zasadach ogólnych;
- 5) wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, na zasadach ogólnych;
- 6) zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny związany ze wspieraniem kultury polskiej lub ochroną dziedzictwa narodowego - jeżeli czyn nieuczciwej konkurencji był zawiniony.

W związku z tym, że zasadnicza część roszczeń zgłoszonych w pozwie znajduje swoje uzasadnienie prawne zarówno treści art. 79 ustawy prawo autorskie jak i w normie art. 18 u.z.n.k., w pierwszej kolejności dokonano oceny żądań pozwu w płaszczyźnie przepisów prawa autorskiego jako wskazywanych również w pierwszej kolejności przez powoda, zaś jedynie w odniesieniu do roszczenia o zapłatę odpowiedniej sumy na cel społeczny dokonano oceny według przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Rozważając w pierwszej kolejności zasadność roszczenia powódki, w zakresie wywodzonym z przepisów ustawy o Prawie autorskim i prawach pokrewnych należy wskazać, że w doktrynie przyjmuje się, iż w procesach o naruszenia autorskich praw majątkowych w zasadzie na powodzie ciąży obowiązek wykazania, że jest on uprawniony do utworu, po drugie, że wspólne elementy jego utworu oraz wytworu niematerialnego rozpowszechnianego przez pozwanego mają charakter twórczy w rozumieniu prawa autorskiego oraz że wspomniane elementy zostały przeniesione właśnie z jego utworu do dzieła naruszającego.

Wyniki przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania dowodowego wykazały, że roszczenie oparte o powyższe przepisy zasługiwało na uwzględnienie. Powódka bowiem dopełniła ciężących na niej na mocy art. 6 k.c. obowiązków i wykazała zarówno przysługiwanie jej autorskich praw majątkowych do dzieła będącego przedmiotem sporu, fakt ich naruszenia przez pozwaną, zawinioną postać naruszenia i wreszcie wysokość wynagrodzenia jakie uzyskałaby, gdyby udzieliła pozwanemu zgody na korzystanie z dzieła (choć wynagrodzenie to okazało się niższe niż żądane przez nią w pozwie).

Nie ulega wątpliwości, że renderingi stworzone przez P. G. (1) stanowią utwór w rozumieniu art. 1 ust 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych, albowiem mają one charakter twórczy, indywidualny i są ustalone w postaci grafiki komputerowej. Stanowią zatem przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze.

Konieczne dla zakwalifikowania wyniku pracy jako utworu wymaganiem, by ów wynik miał charakter indywidualny stanowi wyraźne odesłanie do osoby twórcy, tworząc pomost łączący pewien byt niematerialny z określoną osobą w sposób uzasadniający węzeł autorstwa. Cechę samodzielnej twórczości z reguły utożsamia się z cechą oryginalności. Przyjmuje się powszechnie w nauce prawa, że oryginalne jest wszystko to, co zawdzięcza swe powstanie samodzielnemu wysiłkowi twórczemu. Zatem odwołanie się do samodzielnej twórczości oznacza stwierdzenie, że to co zostało stworzone nie było uprzednio znane w takiej samej postaci (cecha nowości) oraz, że mamy do czynienia z jakimś obiektywnie uchwytnym rezultatem samodzielnej twórczości (por. J. Barta (red), J. Błęszyński i in. „System prawa prywatnego. Tom 13. Prawo autorskie”, CH. BECK, wyd. INP, W-wa 2007).

W tym kontekście nie ulega wątpliwości, że prace graficzne o indywidualnym charakterze stanowią utwór i są objęte ochroną wynikającą z prawa autorskiego (por. na temat stworzenia grafiki portalu internetowego – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11.05.2007 roku, sygn. akt I ACa 1145/06, Lex nr 558375).

Odnosząc powyższe uwagi do materiału procesowego w niniejszej sprawie zauważyć należy, że autor renderingów wykonał samodzielnie graficzne (komputerowe) odwzorowanie produktów powoda. Ze względu na przedmiot grafiki (specyficzne dla powoda konstrukcje) i sposób ujęcia tych produktów niewątpliwie grafiki te posiadają również cechę oryginalności. Brak jest w świetle materiału procesowego jakichkolwiek argumentów podważających posiadanie przez wykonany przez P. G. komputerowy obraz urządzeń powoda cech utworu czy też faktów negujących jego autorstwo.

W sprawie nie było sporne, że autorskie prawa majątkowe do renderingów przysługiwały powódce. Niewątpliwie bowiem nabyła je od twórcy na podstawie umowy z dnia 12 września 2007 roku, przy czym jej uprawnienie do wyłącznego korzystania z dzieła zostało odniesione do kilkunastu pól eksploatacji, w tym używania, wykorzystywania w prowadzonej działalności gospodarczej, zwielokrotniania, wprowadzania do pamięci elektronicznych i Internetu, etc.

Skoro zatem powódce niewątpliwie przysługiwały majątkowe prawa autorskie, których ochrony się domagała, to rozważyć należało czy doszło do naruszenia autorskich praw majątkowych powódki.

W doktrynie przyjmuje się, że naruszeniem autorskich praw majątkowych jest takie działanie, które można kwalifikować jako wkroczenie w zakres cudzego prawa majątkowego (monopolu eksploatacyjnego na konkretny utwór, por. J. Barta (red), R. Markiewicz i in. „Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz”, Lex 2011). Wyróżnia się również rozmaite postacie naruszenia, z których najistotniejsza polega na bezprawnym wykorzystaniu utworu w postaci odautorskiej lub na wykorzystaniu w różnych postaciach ukrytych, a więc jedynie w części w zakresie wykraczającym poza dozwolony użytek lub bez powołania źródła zapożyczenia. W przypadku częściowego korzystania z utworu dowód powinien wskazywać na fakt bezprawnego przejścia z danego utworu. Prowadząc taki dowód należy uwzględnić, że sama zbieżność poszczególnych elementów nie stanowi dowodu przejścia tych elementów z wcześniej powstałego utworu. Rozważenia w każdym wypadku wymaga czy doszło do przejścia czy też podobne elementy powstały niezależnie. Wykazanie naruszenia wymaga w takiej sytuacji specjalistycznej analizy zmierzającej do ustalenia i oceny zależności pomiędzy porównywanymi utworami. Wytyczną przy takiej analizie powinno być stwierdzenie istnienia i ocena prawdopodobieństwa przypadkowości elementów wspólnych (por. J. Barta (red), J. Błęszyński i in. „System prawa prywatnego. Tom 13. Prawo autorskie”, CH. BECK, wyd. INP, W-wa 2007, s. 636).

Biorąc pod uwagę powyższą definicję naruszenia autorskich praw majątkowych z uwzględnieniem różnych postaci naruszenia i odnosząc ją do realiów niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że niewątpliwie doszło do naruszenia autorskich praw majątkowych powódki.

W sprawie nie zostało ustalone, kto stworzył grafiki umieszczone na stronie internetowej pozwanego, gdyż nie pozwalał na to zebrany materiał dowodowy. Podkreślić jednak należy, że dla odpowiedzialności pozwanego kwestia ta nie miała żadnego znaczenia. Naruszenie przez pozwanego autorskich praw majątkowych powódki wyrażało się bowiem w umieszczeniu jej utworów na stronie internetowej, zawinienie zaś – w niesprawdzeniu ich podchodzenia mimo możliwości i powinności dokonania takiej czynności a zwłaszcza (co zostanie rozwinięte niżej) – mimo tego, że obrazy umieszczane na stronie pozwanego nie odzwierciedlały jego produktów.

Przypomnieć należy, że pozwana zleciła M. T. (1) wykonanie strony internetowej zgodnie z projektem. W celu wykonania projektu strony M. T. (1) otrzymał od pozwanej modele i wzory separatorów, gdyż ich graficzna wizualizacja miała znaleźć się na stronie internetowej (...).pl. (...) modeli graficznych zlecił innej osobie, a następnie grafiki te zostały umieszczone na stronie internetowej pozwanej za aprobatą i po zatwierdzeniu wyglądu strony przez K. Z.. Zatem pozwana zleciła wykonanie graficznych obrazów (przekrojów) produktów swojej konstrukcji.

Stworzenie strony internetowej i umieszczenie na niej renderingów separatorów miało służyć promocji pozwanego i reklamie wytwarzanych przez niego i oferowanych do sprzedaży produktów a zatem było ściśle związane z działalnością gospodarczą pozwanej.

Z opinii biegłego sądowego P. L. jednoznacznie wynika, że renderingi zamieszczone na stronie internetowej pozwanego powstały w ten sposób, że ich twórca wykonywał je bazując na utworze powódki (wzorował się na grafice strony powodowej). Biegły stwierdził również wyraźnie, że renderingi, do których autorskie prawa majątkowe przysługują powódce oraz renderingi umieszczone na stronie internetowej pozwanego posiadają takie cechy zbieżne, które sugerują, że ich podobieństwo nie jest przypadkowe.

Analiza porównawcza obu grafik pozwala na stwierdzenie, że twórca grafik, jakie umieścił pozwany na swojej stronie internetowej przejął znaczące fragmenty cudzego utworu, wprowadzając jedynie niewielkie zmiany, opisane przez biegłego jako „detale” – niewątpliwie zatem naruszył autorskie prawa majątkowe w postaci opisanej wyżej. Zatem obrazy zamieszczone na stronie pozwanego nie zostały stworzone wyłącznie jako odwzorowanie fizycznych rzeczy (modeli urządzeń) przekazanych przez pozwaną M. T..

Nie sposób też takiego postąpienia określić mianem opracowania, które definiuje się w doktrynie jako dzieło recypujące z innego utworu treść, a zazwyczaj częściowo i formę, noszące piętno osobistej twórczości opracowującego i służące do rozszerzenia form komunikowania treści dzieła pierwotnego poza jego formę macierzystą (por. J. Barta, Roku Markiewicz i in. „Prawo autorskie (...), op. cit.”). W niniejszej zaś sprawie renderingi wykonane na zlecenie M. T. (1) zostały odwzorowane na renderingach P. G. (2) i nie stanowiły ich opracowania. Własny wkład twórczy ich autora był minimalny, dla przeciętnego obserwatora wręcz niezauważalny.

R. te nie powstały także z inspiracji utworem powódki, lecz zwyczajnie stanowiły jego kopię różniącą się jedynie detalami. O utworze powstałym z inspiracji można zaś mówić jedynie wówczas, gdy sam on posiada cechy utworu, a więc jest przejawem inicjatywy twórczej autora, ma cechy indywidualności i oryginalności. W realiach niniejszej sprawy zaś z pewnością przesłanek tych brak.

Grafiki, do których autorskie prawa majątkowe przysługiwały powódce, pozwany wykorzystał do promocji własnej oferty handlowej, a umieszczając je na swojej stronie internetowej wywołał wśród potencjalnych klientów jego firmy wrażenie, że grafiki prezentują dokładne odwzorowanie konstrukcji jego produktów. Działanie to stanowiło wkroczenie w zakres cudzego prawa majątkowego, powódka miała bowiem prawo wyłącznego korzystania z dzieła m.in. na polu eksploatacji opisanym jako wprowadzenia do pamięci elektronicznych i Internetu.

Naruszenie praw autorskich – by rodziło kwalifikowaną odpowiedzialność cywilnoprawną po stronie naruszcyciela musi być także zawinione (poza roszczeniem o zaniechanie). Jak przyjmuje się w judykaturze naruszenie zawinione w rozumieniu przepisu art. 79 u.p.a.p.p., to naruszenie popełnione zarówno z winy umyślnej, jak i nieumyślnej. Wina nieumyślna zachodzi wówczas, gdy sprawca przewiduje możliwość wystąpienia szkodliwego skutku, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że zdoła go uniknąć albo też nie przewiduje możliwości nastąpienia tych skutków, choć powinien i może je przewidzieć (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 kwietnia 2013 roku, sygn. akt I ACa 1352/12, Lex nr 1305971).

W niniejszej sprawie pozwany ponosi odpowiedzialność za naruszenie autorskich praw majątkowych powódki, gdyż zawinił naruszeniu w stopniu co najmniej nieumyślnym.

Pozwany jest bowiem podmiotem profesjonalnym w swojej dziedzinie, zawodowo i stale zajmuje się produkcją urządzeń z szeroko pojętej dziedziny ochrony środowiska. Należy więc pozwanemu jako podmiotowi gospodarczemu stawiać wysokie wymagania dotyczące staranności działania, jakie obowiązują profesjonalistów w obrocie prawnym.

Wymaganie sprawdzenia zgodności z zamówieniem projektu graficznego zawartości strony internetowej, następnie publikowanej przez pozwanego oraz zwłaszcza posiadania praw autorskich do treści tam umieszczanych wydaje się zaś być wymaganiami podstawowymi zwłaszcza w sytuacji, gdy pozwany wręczył M. T. (1) modele separatorów (przekroje), które miały zostać odzwierciedlone w wersji graficznej, a następnie przedstawicielka pozwanego (według swojej relacji) sprawdziła i zaakceptowała wygląd strony internetowej, razem z umieszczonymi na niej grafikami.

Elementarnym wymogiem było w tej sytuacji porównanie wykonanych grafik z zamówieniem (a zatem ocena zgodności tych grafik z modelami, które miały one odzwierciedlać).

Pozwany dopuszczając do publikacji na swojej stronie internetowej grafiki, które powstały w oparciu o utwory objęte pozwem, jednak bądź to faktycznie zaniechał sprawdzenia czy umieszczone na stronie internetowej renderingu stanowią odwzorowanie produktów przez niego oferowanych, bądź też kwestia rozbieżności nie stanowiła dla niego [przeszkody w publikowaniu obrazów separatorów na swojej stronie internetowej. W ocenie Sądu ta okoliczność przesądza, że dopuścił się naruszenia autorskich praw majątkowych powódki w stopniu co najmniej nieumyślnym.

Nie zwalnia pozwanego z odpowiedzialności okoliczność, że powierzył wykonanie strony internetowej profesjonalistce zajmującemu się usługami informatycznymi.

Zgodnie z art. 429 k.c. kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności.

W doktrynie przyjmuje się, że gdy wykonanie czynności zostało powierzone profesjonalistce, ekskulpacja będzie miała charakter uproszczony, ponieważ powierzający nie będzie musiał udowodniać zachowania staranności po swojej stronie, a wystarczającym będzie wykazanie faktu profesjonalizmu (A. Rzetecka – Gil „Kodeksy cywilny. Komentarz. Zobowiązania – część ogólna”, opubl. Lex 2011).

Jednakże w ocenie Sądu w realiach niniejszej sprawy zasada ta nie znajdzie zastosowania. Pozwany nie odpowiada w niniejszej sprawie za to, że nieustalona w sprawie osoba wykonała grafikę naruszającą prawa autorskie powoda, lecz za to, że grafikę tą zamieszczono na stronie internetowej pozwanego.

Przy ocenie odpowiedzialności pozwanego zatem trzeba mieć na względzie to, że jest profesjonalistą w zakresie produkcji urządzeń ochrony środowiska, w tym separatorów, które obrazują sporne grafiki. Posiadana przez niego wiedza i doświadczenie w tej dziedzinie powinny pozwolić na odróżnienie z łatwością produktów oferowanych przez własne przedsiębiorstwo od produktów oferowanych przez przedsiębiorcę konkurencyjnego.

W judykaturze przyjmuje się, że w wypadku wykazania, że wykonanie czynności powierzono profesjonalistce, powierzający może ponosić odpowiedzialność za powstałą szkodę, jeżeli została ona spowodowana jego własnym zawinionym zachowaniem, innym niż nieprawidłowy wybór wykonawcy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 8 maja 2013 roku, sygn. akt I ACa 499/12, Lex nr 1353792).

W niniejszej sprawie zawinienie pozwanego wyraża się więc w niezachowaniu należytej staranności w zakresie weryfikacji wyników pracy M. T. (1) i umieszczeniu na swojej stronie internetowej treści naruszających prawa autorskie powoda.

Biorąc pod uwagę powyższe zachodziły podstawy do uwzględnienia żądania pozwu co do zasady, doszło bowiem do zawinonego naruszenia przez pozwanego majątkowych praw autorskich powoda.

Zgodnie z przytoczonym na wstępie rozważań przepisem art. 79 ust 1 pkt 1 i 2 uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone może żądać od osoby, która naruszyła te prawa zaniechania naruszenia oraz usunięcia skutków naruszenia.

Roszczenie o usunięcie skutków naruszenia polega na nakazaniu usunięcia określonego stanu sprzecznego z prawem. W niniejszej sprawie naruszenie majątkowych praw autorskich powoda w ogólności sprowadzało się do wykorzystywania renderingów stworzonych przez P. G. (1) w prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej, w tym w szczególności na wykorzystywaniu przedmiotowych grafik poprzez umieszczenie ich na stronie internetowej

pozwanego. Usunięcie stanu sprzecznego z prawem polegać więc będzie na doprowadzeniu do sytuacji w której pozwany nie będzie posługiwał się w żadnej formie pracami stwierdzonymi przez P. G. (1).

Dla usunięcia skutków tak opisanego naruszenia konieczne więc było nakazanie pozwanemu zniszczenia znajdujących się w jego podaniu materiałów cyfrowych, wydruków i innych rzeczy zawierających sporne grafiki (pkt I).

Uprawniony może także domagać się zaniechania naruszania jego autorskich praw majątkowych.

W niniejszej sprawie żądanie to było uzasadnione, gdyż pozwany, o ile po interwencji D. A. (2) i P. G. (2) usunął grafiki ze swojej strony internetowej, to później ponownie z nich skorzystał. Grafiki w nieznacznie zmienionej postaci widniały na jego stronie internetowej w chwili, w której wiedział już o kierowaniu do niego roszczeń związanych z ochroną autorskich praw majątkowych, a nawet w toku procesu. Skoro zatem mimo wyraźnych sygnałów, a także pomimo oczywistości naruszenia praw autorskich powoda, nie uczynił nic by zadośćuczynić jego żądaniu, a nadto dopuścił się dalszego naruszania praw, to konieczne było orzeczenie o zakazaniu pozwanemu wykorzystywania grafik w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie III wyroku zostało oparte o przepis art. 79 ust 2 pkt 1. Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Odnosząc się do żądania ogłoszenia oświadczenia stwierdzić należy, że norma art. 79 ust 2 musi być interpretowana w kontekście art. 79 ust. 1 ustawy. Skoro tak, to ogłoszenie winno być traktowane jako jeden ze środków zmierzających do usunięcia skutków naruszenia praw autorskich. Środek ten musi być więc stosowany proporcjonalnie do stwierdzonych w toku procesu skutków naruszenia nie może zmierzać do zbędnej (nieuzasadnionej okolicznościami) stygmatyzacji naruszającego a w szczególności nie może służyć nieuzasadnionej promocji osoby, której prawa zostały naruszone. Dotyczy to zwłaszcza stosunków między przedsiębiorcami pozostającym w ścisłym stosunku konkurencji. W niniejszej sprawie stronami są osoby prowadzące działalność na tym samym rynku. Powód w pozwie nie przytoczył żadnych szczególnych okoliczności mających uzasadniać potrzebę opisanego w petitum pozwu zakresu sformułowanego żądania (liczby ogłoszeń i długości publikacji). W toku sporu również argumentacja taka nie została szerzej przytoczona.

W rezultacie wobec niewykazania szczegółowych przyczyn żądania w kształcie nadanym mu w pozwie, Sąd nie znalazł przesłanek by uznać, że dwukrotna publikacja ogłoszenia o treści wskazanej w pozwie jest uzasadniona w świetle art. 79 w celu usunięcia skutków naruszenia. Uwzględnienie tego żądania naruszałoby zasadę proporcjonalności między skalą naruszenia a czynnościami niezbędnymi do usunięcia jego skutków. Stąd też uwzględniono żądanie jednokrotnego ogłoszenia prasowego. Podobnie nie przedstawiono argumentów wskazujących na proporcjonalność między czasem sześciu miesięcy publikacji ogłoszenia w Internecie a skalą naruszeń i związku między prawidłowym usunięciem skutków naruszenia praw autorskich do okresu ogłoszenia. W tym zakresie Sąd uznał, że dla usunięcia skutków naruszenia wystarczający będzie okres jednomiesięcznego ogłoszenia na stronie internetowej pozwanego. Okres ten bowiem winien wystarczyć by zainteresowane osoby (klienci) powzięły wiedzę o mylnym obrazie separatorów wcześniej umieszczonym na stronie pozwanego a jednocześnie nie będzie nadmiernie stygmatyzował pozwanego.

Złożenie przez pozwanego oświadczenia wyrażającego przeprosiny w kształcie nadanym przez Sąd jest zatem uzasadnione skalą i okresem naruszenia, a także wywoła skutek w zakresie świadomości społecznej, w szczególności jeśli chodzi o klientów obu przedsiębiorców. Niewątpliwie bowiem klienci pozwanego mogli żywić przekonanie, że umieszczone na jego stronie grafiki odzwierciedlają produkty pozwanego, co godziło w interesy powódki.

Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie IV wyroku znajduje oparcie w przepisie art. 18 ust 1 pkt 6 u.z.n.k.

Przepis ten przewiduje możliwość żądania przez uprawnionego zapłaty przez osobę, która dopuściła się zawinionego czynu nieuczciwej konkurencji odpowiedniej sumy pieniężnej na oznaczony cel społeczny związany z wspieraniem kultury polskiej lub ochroną dziedzictwa narodowego

W ocenie Sądu zasadnie powód upatruje w zachowaniu pozwanego (obok naruszenia praw autorskich) również czynu nieuczciwej konkurencji. W świetle materiału procesowego strony pozostają w ścisłym stosunku konkurencji oferując analogiczne produkty na tym samym (geograficznie) rynku. Jak wcześniej wskazano umieszczenie (zawinione co najmniej nieumyślnie) na stronie internetowej pozwanego grafik komputerowych wzorowanych na produktach powoda mogło wprowadzać w błąd klientów poszukujących produkowanych przez obu konkurentów urządzeń co do budowy i cech funkcjonalnych produktów pozwanego, sugerując ich zbieżność konstrukcyjną z produktami oferowanymi przez powoda. Zgodnie z art. 3 ust. 1 u.z.n.k. czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta. Skoro więc pozwany swoim działaniem naruszał interesy powoda (mógł doprowadzić do konfuzji wśród klienteli jeśli chodzi o cechy techniczne produktów oferowanych przez powoda), to swoim zachowaniem wyczerpywał normę art. 16 ust 1 pkt 2) ustawy. Niewątpliwie takie zachowanie (prezentowanie grafik produktów cudzych mających wywoływać wrażenie prezentacji cech urządzeń oferowanych) musi być oceniane jako czyn sprzeczny z dobrymi obyczajami

Jeśli tak, to zaktualizowało się opisane w art.18 ust 1 pkt 6) prawo powoda do żądania zapłaty przez pozwanego określonego świadczenia na wybrany cel związany z wspieraniem kultury polskiej.

Kwota żądana przez powoda z tego tytułu nie jest nadmiernie wygórowana i odpowiada jednokrotności opłaty jaką pozwany (zgodnie z opinią biegłego) musiałby ponieść w celu uzyskania prawa do korzystania z renderingów. W ocenie Sądu żądana kwota nie jest nadmierna w świetle skali naruszenia i stopnia winy pozwanego. Stąd też w tym zakresie uwzględniono powództwo w całości.

Orzeczenie w punkcie V. zapadło na podstawie art. 79 ust 1 pkt 3 b, zgodnie z którym powódka miała prawo domagania się zapłaty sumy pieniężnej w wysokości trzykrotności stosowanego wynagrodzenia (gdyż naruszenie było zawinione), które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie utworu.

W judykaturze przyjmuje się, że przepis ten zawiera nakaz ustalenia wysokości wynagrodzenia z chwili jego dochodzenia, czyli uwzględnienia stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy. Stosowne wynagrodzenie w rozumieniu omawianego przepisu, to takie wynagrodzenie, jakie otrzymałby autor, gdyby osoba, która naruszyła jego prawa majątkowe, zawarła z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia.

Wysokość wynagrodzenia jakie by mogła uzyskać powódka gdyby zezwoliła pozwanemu na korzystanie ze swego utworu zostało ustalone w oparciu o niekwestionowaną przez strony opinię biegłego na poziomie 500 zł. Trzykrotność tego wynagrodzenia stanowi kwota 1500 zł.

W punkcie VI oddalono dalej idące żądania pozwu. Sąd oddalił żądanie zasądzenia kwoty przewyższającej wartość 1500 zł jako nieuzasadnione w świetle powołanej wyżej opinii biegłego F.. Powód nie przedstawił bowiem żadnej argumentacji pozwalającej na uwzględnienie żądania w tej części mimo kategoriycznych wniosków opinii. W odniesieniu do pozostałych żądań bezzasadność ich w zakresie przewyższającym uwzględniony w wyroku została wskazana wyżej.

Koszty sądowe

Wysokość opłaty ostatecznej (pkt. VII) została ustalona na podstawie art. 15 ust 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 roku, Nr 90, poz. 594, ze zm. niżej powołaną jako uksc). Sąd nie znalazł podstaw by odstąpić w tym zakresie od przesłanek przyjętych przy ustalaniu opłaty tymczasowej. Do zakończenia sporu nie przedstawiono zaś okoliczności pozwalających na ustalenie wartości przedmiotu sporu od roszczeń objętych ustaleniem opłaty tymczasowej.

W punkcie IX stosując normę art. 84 uksc orzeczono o zwrocie różnicy między wartością zaliczki, jaką powód uiścił na poczet dowodu z opinii biegłego a wartością kosztów z tym związanych. Powód uiścił z tego tytułu kwotę 4000 zł. Koszty opinii biegłych wyniósł 1131,08 zł jeśli chodzi o opinię biegłego L. (postanowienie referendarza z dnia 12 kwietnia 2013 roku – k. 175) oraz 873,24 zł w odniesieniu do opinii biegłego F. (postanowienie referendarza z dnia

5 września 2013– k. 234). Wartość zaliczki poza sumę kosztów biegłych należało zwrócić na podstawie powołanego przepisu.

Koszty procesu

W punkcie VIII orzeczono o kosztach procesu stosując normę art. 100 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

W niniejszej sprawie powód uległ pozwanemu jedynie w niewielkim zakresie (w części sporu dotyczącej roszczenia o zapłatę oraz w części w zakresie roszczenia o ogłoszenie oświadczenia). Zasadne w całości okazały się pozostałe roszczenia. Wobec tego, że co do roszczeń tych nie wskazano wartości przedmiotu sporu, dla potrzeb rozstrzygnięcia o kosztach procesu zachodziła konieczność oceny zakresu w jakim (globalnie) powód wygrał proces. W ocenie Sądu uwzględniającym słuszne interesy obu stron było przyjęcie, że powód wygrał proces w 75% i uległ pozwanemu w 25% swoich żądań. Przyjęty parytet uwzględnia, że powód przegrał proces co do połowy zgłoszonego roszczenia o odszkodowanie oraz co do części żądań w zakresie ogłoszenia oświadczenia uznanych przez Sąd jako nieproporcjonalne do skali naruszeń. Z drugiej zaś strony należało mieć na względzie fakt, iż wyliczenie roszczeń pieniężnych w istocie wymagało wiedzy specjalnej i opierało się na opinii biegłego a zatem powód mógł mieć zasadniczą trudność w ewaluacji tego roszczenia przed wniesieniem pozwu. W rezultacie Sąd uznał, iż sprawiedliwym będzie przyjęcie wskazanego wyżej parytetu.

Na koszty powoda składa się koszt opłaty od pozwu (1675 zł) koszty związane z opiniami biegłych (1131,08 zł i 873,24 zł) kwota 17 zł uiszczona tytułem opłaty od pełnomocnictw oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego ustalone stawce minimalnej w zakresie roszczeń pieniężnych stosownie do wartości przedmiotu sporu na kwotę 600 zł (§6 pkt.3 W zw. z §2 ust 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. 2013 roku, poz. 490)) , zaś w odniesieniu do roszczeń niepieniężnych – na kwotę 360 zł, stosownie do treści § 10 ust 1 pkt 2) tego rozporządzenia

Łącznie koszty powoda wyniosły więc 4656,32 zł Z tego 75% to 3492,24 zł.

Na koszty pozwanego składa się kwota 600 zł i 360 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego ustalona stosownie do analogicznych do powołanych wyżej przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. jedn. Dz. U. 2013 roku, poz. 461). Łącznie suma kosztów pozwanego to 977 zł, zaś należne pozwanemu 25% tej sumy to 244,25 zł. Po wzajemnym zarachowaniu na podstawie art. 100 k.p.c. na rzecz powoda należało zasądzić różnicę między przeciwstawnymi roszczeniami stron w kwocie 3247,99 zł.